

lovens § 762, stk. 2, under domsforhandlingen vil kunne påberåbe sig, at den dommer eller afdeling, der deltager i domsforhandlingen, er inhabil, fordi vedkommende ikke har ophævet varetægtsfængslingen efter retsplejelovens § 768.

Efter forslaget finder bestemmelsen ikke anvendelse, hvis sagen behandles efter retsplejelovens § 925 a, eller hvis sagen i øvrigt ikke omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld. Det skyldes, at der i tilståelsessager og i udmålingsanker ikke vil være habilitetsproblemer forbundet med at tage stilling til, om mistanken mod den tiltalte er særlig bestyrket. Denne ordning svarer til den gældende § 60, stk. 2.

I sager, der omfatter flere forhold, hvoraf kun nogle er erkendt, vil der ikke foreligge inhabilitet, hvis retens afgørelse om varetægtsfængsling i medfør af § 762, stk. 2, alene begrundes med et eller flere af de forhold, der er erkendt.

Det foreslås, at afgørelsen om varetægtsfængsling, når den skal træffes af en anden dommer eller afdeling end den, der deltager i domsforhandlingen, skal træffes uden medvirken af domsmænd. Baggrunden herfor er, at de domsmænd, der deltager i domsforhandlingen, ligesom de juridiske dommere er afskåret fra at deltage i afgørelsen af spørgsmålet, jf. retsplejelovens § 66, hvorefter de om dommere givne forskrifter om inhabilitet også finder anvendelse på domsmænd. Endvidere findes det hverken praktisk eller nødvendigt at indkalde andre domsmænd udelukkende med det formål, at de skal tage stilling til spørgsmålet om varetægtsfængsling. Domsmænd medvirker således heller ikke ved afgørelse om varetægtsfængsling, der træffes inden domsforhandlingens begyndelse.

Ifølge § 60, stk. 2, er en dommer også inhabil, hvis den pågældende inden domsforhandlingen er begyndt vedrørende det forhold, som tiltalen angår, har truffet afgørelse om anvendelse af agenter i medfør af § 754 a eller om brevåbning eller brevstandsning i medfør af § 781, stk. 4. Det skyldes, at disse bestemmelser ligesom § 762, stk. 2, forudsætter, at der af retten tages stilling til, om der foreligger en »særlig bestyrket mistanke«.

Efter at domsforhandlingen er begyndt, vil der formentlig ikke opstå spørgsmål om anvendelse af agenter efter § 754 a. Forslaget til § 60, stk. 3, om at afgørelse under domsforhandlingen træffes af en anden dommer eller afdeling, omfatter derfor i modsætning til § 60, stk. 2, ikke afgørelser efter denne bestemmelse.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der under domsforhandlingen undtagelsesvis kan opstå spørgsmål om brevåbning og brevstandsning i medfør af

§ 781, stk. 4, med henblik på at finde genstande, der bør konfiskeres, eller som ved en forbrydelse er frataget nogen, som kan kræve dem tilbage. For at undgå, at der i disse tilfælde bliver spørgsmål om inhabilitet, foreslår Justitsministeriet, at afgørelse om anvendelse af sådanne foranstaltninger træffes efter samme regler som ved afgørelse om varetægtsfængsling i medfør af § 762, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, 5, 6 og 10.

4. Vidnebeskyttelse

4.1. Indledning

Vidneforklaringer er et hyppigt anvendt - og ofte afgørende - bevis i straffesager. Det er derfor af meget stor betydning for samfundets mulighed for at retsforfølge kriminalitet, at vidner bidrager til politiets efterforskning af lovovertrædelser ved at afgive forklaring både til politiet og i retten.

Hvis ikke vidner træder frem og afgiver forklaring til politiet under efterforskningen, kan alternativet i øvrigt være, at politiet må anvende mere alvorlige og indgribende efterforskningsmidler.

Det forekommer i visse tilfælde, at gerningsmanden eller personer med tilknytning til denne gennem vold, trusler eller lignende forsøger at afskrække vidner fra at stå frem og fortælle, hvad de har set eller hørt.

Uanset antallet af sådanne overgreb er meget lav i forhold til det samlede antal vidner, der hvert år yder deres bidrag til at få opklaret kriminalitet og til at få dømt de skyldige, er det særdeles vigtigt, at vidner gives en sådan beskyttelse, at frygt for represalier ikke afholder nogen fra at vidne. Dette gælder naturligvis i første række af hensyn til opklaringen af de sager, hvor der er en konkret risiko for overgreb. Men det er også - mere generelt - af stor betydning for borgernes indstilling til det at optræde som vidne, at de er sikre på, at myndighederne tager de nødvendige forholdsregler for at beskytte vidner, når det er påkrævet.

4.2. Rapporten om vidnebeskyttelse

I juni 1998 afgav en arbejdsgruppe under Justitsministeriet en rapport om vidnebeskyttelse. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter for Justitsministeriet, anklagemyndigheden, politiet og politiets organisationer.

Formålet med arbejdsgruppens rapport var grundigt at overveje, om der kan gøres mere for de personer, der føler sig utrygge ved at skulle afgive vidneforklaring.